

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

IZVJEŠTAJ

o vođenju pregovora o zaključivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Sveti Nikola (Crna Gora) - Puljaj (Republika Albanija) za međunarodni drumski putnički saobraćaj i vršenju zajedničke granične kontrole, sa Predlogom sporazuma

Podgorica, februar 2023. godine

1. UVOD

Vlada Crne Gore, na sjednici od 08. jula 2022. godine, na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova, razmotrila je i utvrdila Osnove za vođenje pregovora o zaključivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza (ZGP) Sveti Nikola (Crna Gora) – Puljaj (Republika Albanija) za međunarodni drumski putnički saobraćaj, prihvatila Nacrt sporazuma, odredila delegaciju za vođenje pregovora na usaglašavanju ovog Sporazuma i zadužila delegaciju da sa nadležnom komisijom Republike Albanije usaglasi tekst Predloga sporazuma.

Usaglašen je tekst predmetnog Sporazuma sa albanskom stranom u skladu sa utvrđenim Osnovama za vođenje pregovora o zaključivanju ovog Sporazuma.

2. PREGOVORI O ZAKLJUČIVANJU SPORAZUMA O IZMEĐU VLADE CRNE GORE I SAVJETA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE O OTVARANJU ZAJEDNIČKOG GRANIČNOG PRELAZA SVETI NIKOLA (CRNA GORA) - PULJAJ (REPUBLIKA ALBANIJA) ZA MEĐUNARODNI DRUMSKI PUTNIČKI SAOBRAĆAJ I VRŠENJU ZAJEDNIČKE GRANIČNE KONTROLE

Aktom Ministarstva unutrašnjih poslova, 01 Broj: 078/ 22-19187/1, od 18. 07. 2022. godine, upućena je Inicijativa, diplomatskim putem, Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Albanije, u cilju usaglašavanja teksta Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Sveti Nikola (Crna Gora) – Puljaj (Republika Albanija).

Dana 10. novembra 2022. godine, na graničnom prelazu Hani Hotit, održan je sastanak Zajedničke ekspertske komisije za sprovođenje sporazuma o graničnim prelazima između Republike Albanije i Crne Gore. Na tom sastanku, između ostalog, razmijenjena su mišljenja o predloženom Sporazumu između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Sveti Nikola (Crna Gora) – Puljaj (Republika Albanija). Konstatovano je, između ostalog, da će se na narednom sastanku nadležnih komisija izvršiti usaglašavanje ovog Sporazuma, na crnogorskom i albanskom jeziku (u prilogu je dat Zapisnik sa tog sastanka).

Iz razloga hitnosti pripreme predmetnog Sporazuma za predstojeću zajedničku sjednicu Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije, 27. februara 2023. godine, elektronskim putem je izvršeno usaglašavanje teksta Sporazuma, na crnogorskom, albanskom i engleskom jeziku.

Između Crne Gore i Republike Albanije funkcionišu sljedeći granični prelazi, i to:

- 1) granični prelaz Božaj – Hani Hotit, na putnom pravcu Podgorica – Skadar;
- 2) zajednički granični prelaz Sukobin–Murićani, na teritoriji Republike Albanije, na putnom pravcu Ulcinj – Skadar;
- 3) granični prelaz Grnčar – Baškim, na putnom pravcu Gusinje – Skadar–Podgorica;
- 4) granični prelaz Tuzi – Bajza, za međunarodni željeznički saobraćaj, na željezničkoj pruzi Podgorica–Skadar. Odredbom člana 3 Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o organizovanju graničnog željezničkog saobraćaja, određena je zajednička granična stanica u Tuzima, gdje se vrše granične provjere teretnih

vozova, a granične provjere putničkih vozova zajednički se vrše u vozovima u pokretu ili za vrijeme njihovog stajanja u graničnim stanicama od strane službenog osoblja ugovornih strana;

- 5) zajednički granični prelaz Zatrijebačka Cijevna – Grabon, na teritoriji Crne Gore, za međunarodni drumski putnički saobraćaj, na putnom pravcu Podgorica – Gusinje, preko teritorije Republike Albanije;
- 6) pored ovih graničnih prelaza, zaključen je i Sporazum između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Ckla – Zogaj, na teritoriji Crne Gore, za međunarodni drumski jezerski putnički saobraćaj, 03. jula 2018. godine. Zajednički granični prelaz će početi da funkcioniše nakon izgradnje graničnog prelaza, povezivanja putnog pravca Ostros – Ckla (CG) – Zogaj – Široka (AL) i izgradnje luke u Virpazaru.

Saglasno do sada zaključenim sporazumima, od šest graničnih prelaza između Crne Gore i Republike Albanije, određeno je da se tri zajednička granična prelaza nalaze na teritoriji Crne Gore, a jedan na teritoriji Republike Albanije.

Tokom vođenja pregovora o usaglašavanju Sporazuma postignuta je saglasnost da se zaključi Sporazum o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Sveti Nikola (CG) – Pulaj (AL), na teritoriji Republike Albanije. Republika Albanija će snositi troškove izgradnje ovog prelaza, saglasno do sada zaključenim sporazumima. Obaveza Crne Gore je da snosi troškove IT uvezivanja graničnih službi Crne Gore na tom zajedničkom graničnom prelazu.

Radi se o dugoročnom projektu, koji podrazumijeva poboljšanje putne infrastrukture do obala rijeke Bojane i blagovremeno planiranje potrebnog broja službenika Granične policije i Uprave prihoda i carina koji će vršiti graničnu kontrolu na novoizgrađenom graničnom prelazu.

Zaključivanje ovog Sporazuma će biti osnov da se u Prostornom planu Crne Gore, čija je izrada u toku, predvidi povezivanje navedenog putnog pravca i lokacija zajedničkog graničnog prelaza sa Albanijom.

Razlozi zbog kojih se predlaže zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju graničnog prelaza Sveti Nikola – Pulaj za međunarodni drumski putnički saobraćaj su, poboljšanje regionalne i evropske saobraćajne infrastrukture, u želji da se unaprijedi kretanje građana između dvije države i olakša saobraćaj preko zajedničke državne granice.

Otvaranje graničnog prelaza Sveti Nikola – Pulaj za međunarodni drumski putnički saobraćaj doprinijeće obostranom razvoju turizma i održivom razvoju turističkih privreda Crne Gore i Republike Albanije. Takođe, otvaranje graničnog prelaza u kratkom roku će uticati na obogaćivanje turističkih ponuda obje države i biti osnov za apliciranje prema EU fondovima, olakšati kretanje turista duž obala obje države i dodatno, pozitivno uticati na održivi ekonomski razvoj Crne Gore i Republike Albanije.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Albanije, blagovremeno će pripremiti implementacione protokole za sprovođenje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog

graničnog prelaza Sveti Nikola (Crna Gora) – Puljaj (Republika Albanija) za međunarodni drumski putnički saobraćaj i vršenju zajedničke granične kontrole.

Zajednička granična kontrola od strane graničnih službi Crne Gore i Republike Albanije biće uspostavljena nakon povezivanja putnog pravca Ulcinj – Sveti Nikola – Puljaj – Velipoj i izgradnje zajedničkog graničnog prelaza.

ZAPISNIK

sa

sastanka Zajedničke ekspertske komisije Republike Albanije i Crne Gore za sprovođenje sporazuma o graničnim prelazima između Republike Albanije i Crne Gore.

Dana 10. novembra 2022. godine, na graničnom prelazu Hani Hotit, održan je sastanak Zajedničke ekspertske komisije za sprovođenje sporazuma o graničnim prelazima između R. Albanije i Crne Gore.

Albanska strana:

1. **Krenar Muco**, MUP, Direktor Direktorata za Migracije, predsjednik Albanskog dijela Zajedničke Albansko- Crnogorske Komisije,
2. **Saimir Spahija**, šef Sektora zelene granice u Graničnoj policiji,
3. **Arben Joco**, Direktor Granične policije u Skadru,
4. **Ardian Zaganjori**, ekspert u Graničnoj policiji Skadar, prevodilac,
5. **Selman Lleshi**, ekspert topograf u Upravi za granicu i migracije,
6. **Elvis Derviši**, šef Granične policije na GP Hani Hotit,
7. **Arben Gjocaj**, Carina Skadar

Crnogorska strana:

1. **Milan Paunović**, MUP, Predsjednik Crnogorskog dijela Zajedničke Crnogorsko-Albanske Komisije,
2. **Stanko Čabarkapa**, MUP, sekretar Komisije,
3. **Aleksandar Vukčević**, MUP, član Komisije,
4. **Slavko Vojinović**, MUP-UP/Sektor granične policije, član Komisije,
5. **Dalibor Milošević**, Ministarstvo kapitalnih investicija, glavni inspektor u Direkciji za inspeksijski nadzor u drumskom saobraćaju, član Komisije,
6. **Radivoje Pejović**, Uprava prihoda i carina i
7. **Eleonora Lucaj**, prevodilac za albanski jezik.

Nakon pozdravnih riječi dobrodošlice i uvodnih izlaganja od strane predsjedavajućih Zajedničke komisije, u duhu dobre saradnje, usvojen je sljedeći,

Dnevni red:

1. Razmjena mišljenja o uspostavljanju zajedničke granične kontrole na graničnim prelazima Božaj i Hani Hotit, saglasno predlogu Sekretarijata Transportne zajednice u okviru Projekta "Connecta".
2. Medusobno informisanje o statusu realizacije zaključaka sa sastanka komisija za granicu Crne Gore i Republike Albanije, održanog na budućem zajedničkom graničnom prelazu (ZGP) Ckla (CG) – Zogaj (AL), u Ckla, 25.06.2021. godine o

preduzetim aktivnostima na implementaciji Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Ckla - Zogaj za međunarodni drumski i jezerski putnički saobraćaj, koji je potpisan u Skadru, 03. jula 2018. godine i stupio na snagu 12. decembra 2018. godine.

3. Razgovor o Inicijativi ministra unutrašnjih poslova Crne Gore upućene ministru unutrašnjih poslova Republike Albanije za otvaranje graničnog prelaza Sveti Nikola – Puljaj, preko rijeke Bojane, sa Nacrtom sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju graničnog prelaza Sveti Nikola – Pulaj za međunarodni drumski putnički saobraćaj, koji je dostavljen albanskoj strani, diplomatskim putem, 18. jula ove godine.

Konstatacije i zaključci:

• Prva tačka dnevnog reda:

Saimir Spahija, predsjednik albanskog dijela Zajedničke albansko- crnogorske Komisije, informisao je da je albanska strana upoznata sa Projektom „Connecta“ Zajedničkog Sekretarijata Transportne zajednice u cilju uspostavljanja zajedničke granične kontrole po principu jedno zaustavljanje- jedna kontrola, na graničnim prelazima Hani Hotit i Božaj. Smatrajući kao primarnu obavezu izradu i usvajanje novog sporazuma između Republike Albanije i Crne Gore, predlaže da se potpiše Okvirni sporazum za ovaj granični prelaz kao i za sve buduće zajedničke granične prelaze koji će biti uspostavljeni između R.Albanije i Crne Gore. Informisao je da su u toku aktivnosti na izradi Nacrta okvirnog sporazuma, koji će biti upućen crnogorskoj strani, u cilju upoznavanja.

Milan Paunović, predsjednik crnogorskog dijela Zajedničke crnogorsko-albanske Komisije, informisao je da su u junu ove godine, elektronskim putem, usaglašeni stavovi crnogorske i albanske strane po pitanju modela sprovođenja zajedničke granične kontrole na budućem ZGP Božaj- Hani Hotit (ulazno- izlazna kontrola na crnogorskoj i na albanskoj strani) u okviru Projekta Zajedničkog sekretarijata Transportne zajednice „Connecta,“ u dijelu sagledavanja mogućnosti uspostavljanja zajedničke granične kontrole po principu „jedno zaustavljanje – jedna kontrola (*One stop shop*)“, na GP Božaj i Hani Hotit. Takođe, usaglašeni su stavovi obje strane da postojeći granični prelazi Božaj i Hani Hotit i dalje ostanu u funkciji, budući da ne postoji mogućnost proširenja kapaciteta postojećih graničnih prelaza, uvažavajući činjenicu da su Evropska unija, Crna Gora i Republika Albanija uložile značajna finansijska sredstva za njihovu rekonstrukciju, te je neprihvatljivo stavljati van funkcije jedan ili drugi granični prelaz.

Ministarstvo unutrašnjih poslova i drugi nadležni državni organi daju punu podršku naporima Transportne zajednice da obezbijedi nesmetan protok ljudi i roba na području Zapadnog Balkana, čime se obezbjeđuju ekonomski benefiti i Crne Gore i Republike Albanije. Naglasio je da će se izjasniti o Nacrtu okvirnog sporazuma, nakon što ga albanska strana dostavi crnogorskoj strani elektronskim putem.

Aleksandar Vukčević, MUP, član Komisije, informisao je da se permanentno realizuje učešće predstavnika MUP- /Uprave policije-Sektora granične policije i Ministarstva kapitalnih investicija u implementaciji Projekta Zajedničkog sekretarijata Transportne zajednice. Data je podrška predlogu Transportne zajednice **da se pripremi tehnička dokumentacija** za izradu ovog Projekta sa mogućnošću uspostavljanja zajedničke kontrole po modelu kako su predložile crnogorska i albanska strana. Očekuje da će to doprinijeti ubrzanju i pojednostavljenju procedura kontrole i u krajnjem, ekonomskim benefitima obje strane. Od Transportne zajednice je istovremeno zahtijevano da iznađu načina za obezbjeđenje sredstava i za adaptaciju ovih

graničnih prelaza kao i da obezbijede sredstva za njihovo dodatno opremanje. U tom smislu, na zahtjev Zajedničkog Sekretarijata i Ministarstva kapitalnih investicija, kao kontakt tačke za koordinaciju aktivnosti Crne Gore sa Transportnom zajednicom, dostavljen je Zajedničkom Sekretarijatu, početkom avgusta ove godine, popunjen Obrazac tabele za Project fiche - Projektni zadatak u cilju apliciranja za dobijanje sredstva za adaptaciju i dodatno opremanje ovih graničnih prelaza kako bi se uspostavila zajednička granična kontrola. Krajnji rok za izradu Glavnog projekta za budući ZGP Božaj- Hani Hotit je prvi kvartal 2023. godine.

Arben Gjocaj, predstavnik albanske Carine iz Skadra, informisao je o problematici uspostavljanja zajedničke granične kontrole na eventualno budućem ZGP Hani Hotit-Božaj sa aspekta modela prometa roba u cilju pojednostavljenja procedura na ovim graničnim prelazima.

S tim u vezi, **Radivoje Pejović, Uprava prihoda i carina,** predložio je da predstavnici carinske službe dviju država obavijeste menadžment njihovih uprava o ovoj ideji i da u kontaktu sa nadležnim komisijama Crne Gore i R.Albanije saopšte stavove po ovom pitanju. **M.Paunović,** zamolio je predstavnika albanske Carine da, u komunikaciji sa Upravom prihoda i carina Crne Gore, što prije zauzmu stav, po mogućnosti prije završetka roka izrade Glavnog projekta, kako i na koji način će se obezbijediti pojednostavljenje transporta roba, te da o tome blagovremeno informišu nadležne komisije dvije države.

Krenar Mučo, MUP, direktor Direktorata za granicu i migracije u Skadru, naglasio je da je u tom smislu veoma važan doprinos Sekretarijata Transportne zajednice, posebno davanje predloga i sa njihove strane za rješavanje ove problematike.

Zaključci i konstatacije:

1. Razmijenjena su, još jednom, mišljenja o ideji Transportne zajednice na uspostavljanju zajedničke granične kontrole, da aktivnosti idu planiranom dinamikom, te da se Transportna zajednica obavezala da do marta 2023.godine uradi Glavni projekat.
2. Predstavnici carinskih službi Crne Gore i R. Albanije, načelno, daju saglasnost na ideju Transportne zajednice da se uspostavi zajednička carinska kontrola, a da će do 1. februara 2022.g. saopštiti konačan stav o modelu prometa roba u cilju pojednostavljenja procedura na ovim graničnim prelazima.
3. Nakon izrade Glavnog projekta za budući ZGP Božaj- Hani Hotit, predstavnici Transportne zajednice organizovaće zajednički sastanak predstavnika policija, carina, ministarstava kapitalnih investicija, saobraćaja i infrastrukture, veterinarskih i fitosanitarnih službi dvije države, kako bi utvrdili da li se tim Projektom omogućavaju neophodne procedure.

• Druga tačka dnevnog reda

S. Spahia, informisao je da je albanska strana nije zadovoljna onim što je do sad urađeno povodom izvedenih radova u cilju implementacije Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Ckla - Zogaj za međunarodni drumski i jezerski putnički saobraćaj. U komunikaciji koju su obavili sa albanskim Fondom za razvoj, saopšteno im je da aktivnosti kasne zbog tenderskih procedura. Predložio je da se albanska i crnogorska strana obrate opštinama Skadar i Bar i drugim organima, kako bi u pisanoj formi dobili odgovore vezano za razloge kašnjenja u realizaciji Projekta.

Stanko Čabarkapa, MUP, sekretar Komisije, informisao je u vezi aktivnosti na izgradnji ovog ZGP da su, još u uvijek, u fazi pripremanja dozvola i urbanističko – tehničkih (UT) uslova, imajući u vidu da se radi specifičnom području, koje pripada Nacionalnom parku (NP) Skadarsko jezero. Podsjetio je da je potrebno uraditi još dio puta do buduće lokacije ZGP, kako

bi saobraćaj bio usmjeravan na tu kontrolnu tačku u jezerskom i putničkom saobraćaju. Aktivnosti na tom dijelu su stopirane sve dok se ne definiše lokacija na kojoj će se raditi ovaj ZGP. Takođe, preostaju i aktivnosti na usaglašavanju procedura vršenja granične kontrole na ovom ZGP (zbog specifičnosti, potrebno je sprovesti procedure ulaz i izlaz). Podsjetio je i na jedan od zaključaka sa sastanka održanog u Ministarstvu kapitalnih investicija da, ukoliko se ove aktivnosti ne realizuju do juna 2023. godine, u skladu sa rokovima iz Projekta, postoji opravdana bojazan od gubitka finansijskih sredstava (za realizaciju Projekta u Crnoj Gori odgovorno je Ministarstvo kapitalnih investicija).

Dalibor Milošević, Ministarstva kapitalnih investicija, u vezi dinamike izgradnje Luke Virpazar za unutrašnji saobraćaj, informisao je da su kroz INTERREG Program Crna Gora i Republika Albanija partneri u okviru Projekta prekogranične saradnje Crna Gora Republika Albanija i Italija, u cilju povezivanja buduće luke u Virpazaru planirane za unutrašnju plovidbu sa ZGP u Ckla i pristaništima albanske unutrašnje plovidbe Zogaj- Široka- Skadar. Imajući u vidu da je riječ o ZGP za međunarodni drumski i jezerski putnički saobraćaj, očekivano je da je ovaj ZGP zavisao i od Luke Virpazar. Informisao je i da je završen Glavni projekat, sa vrijednošću radova u iznosu od 4,773 miliona eura, koji je i veći od iznosa sredstava koji imaju na raspolaganju ovim Programom (2,5 miliona eura.) Naglasio je da će se preduzeti aktivnosti na reviziji tog Projekta i na izgradnji Luke Virpazar, te da će se ispoštovati rok za realizaciju predviđen Projektom do 1. juna 2023.godine. Podsjetio je na značaj aktivnosti na utvrđivanju kontaktne tačke i realizaciji izgradnje ovog ZGP. Takođe, istakao je i značaj redovnog održavanja sastanaka nadležnih komisija dvije države, kako bi se utvrdile potrebe i zahtjevi na graničnim prelazima i kako bi Uprava javnih radova mogla da ima te inpute.

K.Mučo, naglasio je da bi bilo poželjno da se u međuvremenu izvrši razmjena informacija o prostorijama koje će koristiti granične službe R. Albanije, na budućem ZGP u Ckla.

Zaključci:

1.Potrebno je organizovati sastanak albanskog Fonda za razvoj i Uprave javnih radova, budući da je potpisanim sporazumom predviđeno da je lokacija ovog ZGP na teritoriji Crne Gore. Vlada Crne Gore je zadužila Upravu javnih radova da izgradi put i granični prelaz.

2.Crnogorska strana će u komunikaciji sa Ministarstvom kapitalnih investicija i Upravom javnih radova organizovati sa albanskom stranom zajednički sastanak u Podgorici, u terminu od 10. do 15.decembra ove godine, uz obavezno prisustvo predstavnika albanskog Fonda za razvoj, kako bi se izvršila analiza realizacije ovog Projekta, koji mora biti realizovan do juna 2023.godine, kako ne bi došlo do gubitka Projektom predviđenih sredstava za CG i R.AL.

3.Crnogorska strana iskoristiće finansijska sredstva u iznosu od 2,5 miliona eura za izgradnju luke Virpazar, a albanska strana iskoristiće finansijska sredstva za izgradnju dijela puta sa njihove strane do granične linije.

• Treća tačka dnevnog reda

S. Spahija, informisao je da su povodom Inicijative crnogorske strane, od 18. jula ove godine, pripremili odgovor za Ministarstvo vanjskih poslova R.Albanije, međutim, nije mu poznato da li je odgovor dostavljen crnogorskoj strani.

M.Paunović, informisao je da su predsjednici vlada Crne Gore i Vijeća ministara Republike Albanije, Dritan Abazović i Edi Rama, 08.06.2022. godine, predstavili zajednički Projekat izgradnje mosta preko rijeke Bojane, potpisivanje sporazuma o izgradnji međudržavnog mosta i izgradnju mosta na rijeci Bojani do avgusta 2024. godine. Takođe, tada su obavijestili da je

crnogorska strana obezbijedila finansijska sredstva u iznosu od 3,5 miliona za izgradnju ovog infrastrukturnog projekta.

Istakao je i da nema izgradnje mosta ni graničnog prelaza bez potpisanih sporazuma. Podsjetio je da je Vlada Crne Gore, na sjednici od 08.jula 2022.godine, utvrdila Osnove za vođenje pregovora o zaključivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju graničnog prelaza Sveti Nikola – Pulaj za međunarodni drumski putnički saobraćaj, koju je pripremio Ministarstvo unutrašnjih poslova i prihvatilo Nacrt sporazuma, koji su uz Inicijativu albanskoj strani, od 18. jula ove godine, dostavljeni na crnogorskom i albanskom jeziku, radi usaglašavanja.

D. Milošević, informisao je da bi ovaj most bio izgrađen, potrebno je da Crna Gora donese Prostorni plan kako bi se ovaj objekat definisao u Prostornom planu kao uslovu za potpisivanje sporazuma za izgradnju mosta. Trenutno se sprovode aktivnosti na izradi prostornog plana i da je Ministarstvo kapitalnih investicija kandidovalo izgradnju ovog mosta u Prostorni plan. Naglasio je da je izvjesno da Prostorni Plan neće biti donijet ove godine, već se to može očekivati u 2023.godini, nakon čega se može pristupiti izradi Glavnog projekta i obezbjeđenju finansijskih sredstava za izgradnju ovog mosta.

Zaključci:

- 1. Konstatovano je da je albanska strana primila Inicijativu koju je dostavila crnogorska strana 18. jula ove godine sa Nacrtom sporazuma na crnogorskom i albanskom jeziku, radi usaglašavanja.**
- 2. Crnogorska i albanska strana će blagovremeno pripremiti sporazum, uz istovremeno usaglašavanje stavova sa ministarstvima kapitalnih investicija, saobraćaja i infrastrukture dvije države u vezi izgradnje međudržavnog mosta.**
- 3. Na narednom sastanku nadležnih komisija biće izvršeno usaglašavanje Nacrta sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju graničnog prelaza Sveti Nikola – Pulaj za međunarodni drumski putnički saobraćaj, na crnogorskom i albanskom jeziku.**

Sastanak je protekao u prijateljskoj atmosferi, međusobnom razumijevanju i uvažavanju.

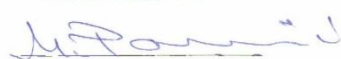
**Predsjednik Albanskog dijela Zajedničke
Albansko-Crnogorske Komisije**

Krenar Mučo

**Predsjednik Crnogorskog dijela Zajedničke
Crnogorsko-Albanske Komisije**

Milan Paunović

Prevodioci:

*Eleonora Ljučaj
Ardian Zaganjori*

PROCESVERBAL

nga

takimi i Komisionit të përbashkët të ekspertëve të Republikës së Shqipërisë dhe Malit të Zi për zbatimin e Marrëveshjes për kalimet kufitare ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Malit të Zi

Më datë 10.11.2022, në Pikën e Kalimit Kufitar Hanit Hotit, u zhvillua takimi i Komisionit të Përbashkët të Ekspertëve për zbatimin e Marrëveshjes për kalimet kufitare ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Malit të Zi.

Pala shqiptare:

1. **Krenar Muço**, Drejtori i Drejtorisë së Migracionit. Kryetar i Palës Shqiptare të Komisionit të Përbashkët shqiptaro-malazez.
2. **Saimir Spahija**, Shef i Sektorit të Kufirit të Gjëbër,
3. **Arben Joco**, Drejtor i Policisë për Kufirin dhe Migracionin. Shkodër.
4. **Ardian Zaganjori**, Specialist në Policinë Kufitare, Shkodër, përkthyes.
5. **Selman Lleshi**, Specialist Topograf në Sektorin e Kufirit të Gjëlbër.
6. **Elvis Dervishi**, Shef i Stacionit, në PKK Hani i Hotit.
7. **Arben Gjocaj**, Drejtorja e Doganave, Shkodër.

Pala malazeze:

1. **Milan Paunović**, MPB, Kryetar i Palës Malazeze, të Komisionit të Përbashkët të Ekspertëve.
2. **Stanko Ćabarkapa**, MPB, Sekretar i Komisionit,
3. **Aleksandar Vukçević**, MPB, anëtar i Komisionit.
4. **Slavko Vojinović**, MPB-DP/Sektor i policisë kufitare, anëtar i Komisionit.
5. **Dalibor Miloshević**, Ministria e investimeve kapitale, kryeinspektor në Drejtorinë për mbikqyrje dhe inspektim në trafikun rrugor, anëtar i Komisionit.
6. **Radivoje Pejović**, Drejtorja e të Ardhurave dhe Doganave,
7. **Eleonora Lucaj**, përkthyes e gjuhës shqipe.

Pas fjalëve të mirëseardhjes dhe atyre përshëndetëse nga Kryetarët e Komisionit të Përbashkët, në fytjen e bashkëpunimit të mirë, u miratua me sa vijon.

Perktheu:
Eleonora Lucaj
15.11.2022.

Rend i ditës:

1. Shkëmbim mendimesh për vendosjen e kontrollit të përbashkët kufitar në kalimet kufitare Bozhaj dhe Hani i Hotit, konform me propozimin e Sekretariatit të komunitetit të transportit në kuadër të Projektit "Connecta".
2. Informim i ndërsjellë për gjendjen e realizimit të konkluzioneve nga mbledhja e komisioneve për kufirin e Malit të Zi dhe Republikës së Shqipërisë, e mbajtur në pikën e ardhshme të përbashkët kufitare (PPK) Ckla (MNE) - Zogaj (AL), në Ckla, më 25.qershor 2021, në lidhje me aktivitetet e ndërmarra për zbatimin e Marrëveshjes ndërmjet Qeverisë së Malit të Zi dhe Këshillit të ministrave të Republikës së Shqipërisë, për hapjen e pikës së përbashkët kufitare Ckla - Zogaj për trafikun rrugor ndërkombëtarë dhe ne liqe, e cila është firmosur në Shkodër më 03.korrik 2018, dhe ka hyrë në fuqi më 12.dhjetor 2018.
3. Diskutim për Iniciativën e Ministrisë të brendshme të Malit të Zi drejtuar Ministrisë të brendshme të Republikës së Shqipërisë për hapjen e pikës kufitare Shen Nikolla - Pulaj, përmes lumit Buna, me draft marrëveshjen ndërmjet Qeverisë së Malit të Zi dhe Këshillit të ministrave të Republikës së Shqipërisë për hapjen e pikës kufitare Shen Nikolla - Pulaj për trafikun rrugor ndërkombëtar të pasagjerëve, e cila u dorëzua palës shqiptare më 18.korrik të këtij viti.

Konstatimet dhe konkluzionet:

● Pika e parë e rendit të ditës:

Saimir Spahija, informoi se pala shqiptare është njohur me projektin "Connecta" të Sekretariatit të përbashkët të komunitetit të transportit, që ka me qëllim vendosjen e kontrollit të përbashkët kufitar bazuar në parimin një ndalesë - një kontroll, në vendkalimet kufitare Hani Hotit dhe Bozhaj. Duke e konsideruar si detyrim parësor hartimin dhe miratimin e një marrëveshjeje të re ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Malit të Zi, ai propozon nënshkrimin e një kornize Marrëveshjeje për këtë vendkalim kufitar si dhe për të gjitha pikat e ardhshme të përbashkëta kufitare që do të krijohen ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Malit të Zi. Ai informoi se janë duke vazhduar aktivitetet për hartimin e marrëveshjes kornizë, e cila do të dërgohet palës malazeze, me qëllim të njohjes.

Millan Paunović, kryetar i Palës malazeze të Komisionit të përbashkët malazezo-shqiptar, informoi se në qershor të këtij viti, me poste elektronike, janë dakorduar qëndrimet e palës malazeze dhe asaj shqiptare për modelin e zbatimit të kontrollit të përbashkët kufitar në PPK të ardhshme Bozhaj - Hani i Hotit (kontrolli i hyrje-daljeve në anën malazeze dhe shqiptare) si pjesë e Projektit të Sekretariatit të përbashkët të komunitetit të transportit, "Connecta", në pjesën e shqyrtimit të mundësisë së vendosjes së një kontrolli të përbashkët kufitar bazuar në parimin "një ndalesë - një kontroll (One stop shop)", në PK Bozhaj dhe Hani i Hotit. Gjithashtu, qëndrimet e të dyja palëve u dakorduan që pikat kufitare ekzistuese Bozhaj dhe Hani Hotit të vazhdojnë të funksionojnë, pasi aty nuk ka mundësi të zgjerohet kapaciteti i vendkalimeve kufitare ekzistuese, duke marrë parasysh faktin se Bashkimi Evropian, Mali i Zi dhe Republika e Shqipërisë kanë investuar burime të konsiderueshme financiare për rindërtimin e tyre dhe është e papranueshme që njëra apo tjetra të nxirret jashtë funksionimit.

*Perktheu:
Eleonora Lucaj
15.11.2022.*

Ministria e punëve të brendshme dhe autoritetet e tjera kompetente shtetërore mbështesin plotësisht përpjekjet e Komunitetit të transportit për të siguruar qarkullimin pa pengesa të pasagjereve dhe mallrave në Ballkanin Perëndimor, gjë që ofron përfitime ekonomike si për Malin e Zi ashtu edhe për Republikën e Shqipërisë. Ai theksoi se për draft - kornize marrëveshjen do të deklarohet, pasi që pala shqiptare t'ia dorëzojë atë palës malazeze përmes postës elektronike.

Aleksandar Vukçević, MPB, anëtar i Komisionit, informoi se në vazhdueshmeri është duke u realizuar pjesëmarrja e përfaqësuesve të MPB - Drejtorati i Policisë - Sektori i policisë kufitare dhe Ministrisë së investimeve kapitale në implementimin e Projektit të Sekretariatit të përbashkët të transportit **për përgatitjen e dokumentacionit teknik** për zhvillimin e këtij Projekti, me mundësinë e vendosjes së kontrollit të përbashkët sipas modelit të propozuar nga pala malazeze dhe ajo shqiptare. Pritet që kjo të kontribuojë në përshpejtimin dhe thjeshtesimin e procedurave të kontrollit dhe përfundimisht në përfitimet ekonomike të të dyja palëve. Në të njëjtën kohë, nga Komuniteti i transportit u kërkuar të gjente mënyra për sigurimin e fondeve dhe mjeteve financiare për përshpejtimin e këtyre pikave kufitare, si dhe sigurimin e fondeve për pajisjet shtesë të tyre. Lidhur me këtë, me kërkesë të Sekretariatit të Përbashkët dhe Ministrisë së investimeve kapitale, si pikë kontakti për koordinimin e aktiviteteve të Malit të Zi me Komunitetin e transportit, i është dërguar në fillim të muajit gusht 2022, modeli i formularit të plotësuar për Project fiche – detyrimet në projekt, me qëllim të aplikimit për mjete financiare për adaptim dhe pajisjet shtesë të këtyre pikave kufitare, me qëllim të vendosjes së kontrollit të përbashkët kufitar. Afati i fundit për zhvillimin e Master Projektit për PPK të ardhme Bozhaj - Hani Hotit është tremujori i parë i vitit 2023.

Arben Gjocaj, përfaqësues i Drejtoratit doganor në Shkoder, informoi për problematiken e vendosjes së një kontrolli të përbashkët kufitar në PPK Hani Hotit - Bozhaj në aspektin e modelit të qarkullimit të mallrave në të ardhmen, me qëllim të thjeshtesimit të procedurave në këto pika kufitare.

Në lidhje me këtë, **Radivoje Pejoviq, Drejtorati i të hyrave dhe doganave**, sugjeroi që përfaqësuesit e shërbimit doganor të dy vendeve të informojnë menaxhmentin e tyre për këtë ide dhe që në kontakt me komisionet kompetente të Malit të Zi dhe Republikës së Shqipërisë, ata duhet të deklarojnë qëndrimet e tyre për këtë çështje.

M.Paunoviq, kërkoj nga përfaqësuesi i Doganës shqiptare që në komunikim me Drejtoratin e të hyrave dhe doganave të Malit të Zi, sa më parë të marrin një qëndrim, mundësisht para afatit të finalizimit të Master projektit, si dhe në çfarë mënyre do të zhvillohet thjeshtësimi i transportit të mallrave dhe për atë qëndrim të informohen në kohën e duhur komisionet kompetente të të dy vendeve.

Krenar Muço, MB, drejtor i Drejtorisë për kufinj të dhe migracionin në Shkodër, theksoi se kontributi i Sekretariatit të Komunitetit të transportit është shumë i rëndësishëm në këtë drejtim, veçanërisht propozimi nga ana e tyre për zgjidhjen e këtyre problemeve.

Konkluzionet dhe konstatimet:

1. Edhe një herë u shkëmbyen mendimet për idenë e Komunitetit të transportit për vendosjen e kontrollit të përbashkët kufitar, se aktivitetet po ecin sipas dinamikës së planifikuar dhe se Komuniteti i transportit ka marrë përsipër të përfundojë Master Projektin deri në muajin mars 2023.

*Perktheu:
Eleonora Lucaj
15.11.2022.*

2. Përfaqësuesit e shërbimeve doganore të Malit të Zi dhe Republikës së Shqipërisë, në parim bien dakord me idenë e Komunitetit të transportit për vendosjen e kontrollit të përbashkët doganor, dhe që deri me 01. shkurt 2023, do të japin qëndrimin përfundimtar për modelin e trafikut të mallrave, me qëllim të thjeshtesimit të procedurave në këto pika kufitare.

3. Pas përgatitjes së Master projektit për PPK të ardhshme Bozhaj-Hani Hotit, përfaqësuesit e Komunitetit të transportit do të organizojnë një takim të përbashkët të përfaqësuesve të policisë, doganave, ministrive të investimeve kapitale, transportit dhe infrastrukturës, shërbimeve veterinarë dhe fitosanitare të të dy vendeve, për të përcaktuar nëse Projekti i mundëson procedurat e nevojshme.

● **Pika e dytë e Rendit të ditës**

S. Spahia bëri me dije se pala shqiptare nuk është e kënaqur me atë që është bërë gjer me tani lidhur me punimet e kryera për zbatimin e Marrëveshjes ndërmjet Qeverisë së Malit të Zi dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë për hapjen e kalimit të përbashkët kufitar Cklu – Zogaj, për qarkullim rrugor ndërkombëtar dhe në liqe të pasagjereve. Në komunikimin që kanë bërë me Fondin shqiptar për zhvillim, ata janë informuar se aktivitetet janë vonuar për shkak të procedurave tenderuese. Ai sugjeroi që pala shqiptare dhe malazeze të kontaktojnë komunat e Shkodrës dhe Tivarit dhe autoritetet tjera, për të marrë përgjigje me shkrim lidhur me arsyet e vonës në realizimin e Projektit.

Stanko Ćabarkapa, MPB, Sekretar i Komisionit, informoi lidhur me aktivitetet për ndërtimin e kësaj PPK, se ato janë ende në fazën e përgatitjes së lejeve dhe kushteve urbane-teknike (UT), duke pasur parasysh se janë duke punuar për një zonë specifike, e cila i përket Parkut Kombëtar (PK) Liqeni i Shkodrës. Ai përkujtoi se duhet të përfundojë një pjesë e rrugës deri në lokacionin e ardhshëm të PPK-së, në mënyrë që trafiku të drejtohet në atë pikë kontrolli të qarkullimit rrugor dhe në liqe të pasagjereve. Aktivitetet në atë pjesë janë ndërprerë deri në përcaktimin e vendndodhjes ku do të kryhet kjo PPK. Gjithashtu, ka ende aktivitete për harmonizimin e procedurave të kontrollit kufitar në këtë PPK (për shkak të specifikës, është e nevojshme të kryhen procedurat e hyrjes dhe daljes). Ai kujtoi gjithashtu një nga konkluzionet nga takimi i mbajtur në Ministrinë e investimeve kapitale, se nëse këto aktivitete nuk zbatohen deri në qershor 2023, konform me afatet e projektit, ekziston frika e justifikuar e humbjes së mjeteve financiare (për realizimin e Projektit në Mal të Zi, përgjegjëse është Ministria e investimeve kapitale).

Dalibor Milloshević, nga Ministria e investimeve kapitale, në lidhje me dinamikën e ndërtimit të Portit të Virpazarit për trafikun e brendshëm, informoi se përmes Programit INTERREG, Mali i Zi dhe Republika e Shqipërisë janë partnerë në projektin e bashkëpunimit ndërkufitar Mali i Zi, Republika e Shqipërisë dhe Italia, për të lidhur portin e ardhshëm në Virpazar të planifikuar për lundrim të brendshëm me PPK në Cklu dhe doket e lundrimit të brendshëm shqiptar Zogaj – Shirokë - Shkoder. Duke pasur parasysh se është një PPK për trafikun ndërkombëtar rrugor dhe në liqe të pasagjereve, pritet që kjo PPK të jetë edhe në varësi të Portit të Virpazarit. Ai poashtu informoi se ka përfunduar Master projektin, me punimet në vlerë prej 4 milionë 773,000 euro, që është më e madhe se shumica e mjeteve në dispozicion nga ky program (2,5 milionë euro). Ai ka theksuar se do të ndërmerren aktivitete për revizion të Projektit dhe për ndërtimin e Portit të Virpazarit, dhe se do të respektohet afati i realizimit i parashikuar nga Projekti deri më 1 qershor 2023. Ai kujtoi rëndësinë e aktiviteteve për përcaktimin e pikës së kontaktit dhe realizimin e ndërtimit të kësaj PPK. Ai

Perktheu:

Eleonora Lucaj

15.11.2022.

theksoi gjithashtu rëndësinë e mbajtjes së rregullt të mbledhjeve të komisioneve kompetente të të dy vendeve, me qëllim që të përcaktohen nevojat dhe kërkesat në pikat kufitare dhe që Drejtorati i punimeve publike të ketë këto inpute në kohe të duhur.

K. Muço theksoi se do të ishte i dëshirueshem shkëmbimi i informacioneve për ambientet që do të përdoren nga shërbimet kufitare të Republikës së Shqipërisë në PPK-në e ardhshme në Ckfa.

Konkluzionet:

1. Është e nevojshme të organizohet një takim i Fondit shqiptar për zhvillim dhe Drejtoratit të punimeve publike, pasi që marrëveshja e nënshkruar parashikon që vendndodhja e kësaj PPK të jetë në territorin e Malit të Zi. Qeveria e Malit të Zi ngarkoi Drejtoratin e punimeve publike për ndërtimin e rrugës dhe pikës kufitare.

2. Pala malazeze, në komunikim me Ministrinë e investimeve kapitale dhe Drejtoratin e punimeve publike, do të organizojë një takim të përbashkët me palën shqiptare në Podgoricë, nga data 10 deri më 15 dhjetor të këtij viti, me prezencën e detyrueshme të përfaqësuesve të Fondit shqiptar për zhvillim, për të kryer analizën e realizimit të këtij Projekti, i cili duhet të realizohet deri në qershor 2023, për të mos humbur mjetet financiare të parashikuara nga Projekti për Mal të Zi dhe R.Shqiperise

3. Pala malazeze do të përdorë mjetet financiare, në shumë 2.5 milionë euro për ndërtimin e portit të Virpazarit, kurse pala shqiptare do të përdorë mjete financiare për ndërtimin e një pjese të rrugës nga ana e tyre deri në vijën kufitare.

● Pika e tretë e Rendit të ditës

S. Spahija, informoi se lidhur me iniciativën e palës malazeze, të datës 18 korrik të këtij viti, kanë përgatitur një përgjigje për Ministrinë e punëve të jashtme të Republikës së Shqipërisë, por nuk e di nëse përgjigja i është përcjellur palës malazeze.

M. Paunoviq informoi se kryetarët e Qeverisë së Malit të Zi dhe Këshillit të ministrave të Republikës së Shqipërisë, Dritan Abazoviq dhe Edi Rama, me datë 08.06.2022, prezantuan Projektin e përbashkët për ndërtimin e një ure mbi lumin Buna, nënshkrimin e marrëveshjes për ndërtimin e një ure ndërshtetërore dhe ndërtimin e ures në lumin Buna deri në gusht 2024. Poashtu, asokohe kanë bërë të ditur se pala malazeze ka siguruar mjete financiare në vlerë prej 3.5 milionë për ndërtimin e këtij projekti infrastrukturor.

Ai po ashtu theksoi se nuk ka ndërtim ure apo pikëkalimi kufitar pa marrëveshje të nënshkruar. Ai kujtoi se Qeveria e Malit të Zi, në seancën e datës 08 korrik 2022, vendosi bazat për zhvillimin e negociatave për përfundimin e Marrëveshjes ndërmjet Qeverisë së Malit të Zi dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë për hapjen e kalimit kufitar Shen Nikolla - Pulaj për qarkullim rrugor ndërkombëtar të pasagjereve, i cili është përgatitur nga Ministria e Punëve të Brendshme dhe ka pranuar draft marrëveshjen, e cila i është dorëzuar palës shqiptare me iniciativën e 18 korrikut të këtij viti, në gjuhën malazeze dhe shqipe, me qëllim të harmonizimit.

D. Millosheviq ka informuar se për t'u ndërtuar kjo urë është e nevojshme që Mali i Zi të miratojë Planin hapësinor në mënyrë që ky objekt të përcaktohet në planin hapësinor si kusht për nënshkrimin e marrëveshjes për ndërtimin e ures. Aktualisht janë duke u zhvilluar

Perktheu:

Eleonora Lucaj

15.11.2022.

aktivitete për hartimin e një plani hapësinor dhe se Ministria e investimeve kapitale e ka nominuar ndërtimin e kësaj ure në planin hapësinor. Ai theksoi se është e sigurt që Plani hapësinor nuk do të miratohet këtë vit, por mund të pritet në vitin 2023, pas së cilës mund të fillojë përgatitja e Master projektit dhe sigurimi i mjeteve financiare për ndërtimin e kësaj ure.

Konkluzionet:

1. Është konstatuar se pala shqiptare ka pranuar iniciativën e dorëzuar nga pala malazeze më datë 18 korrik të këtij viti me draft marrëveshjen në gjuhën malazeze dhe shqipe, me qëllim të harmonizimit.
2. Pala malazeze dhe ajo shqiptare do të përgatisin marrëveshjen në kohën e duhur, duke harmonizuar njëkohësisht qëndrimet me Ministrinë e investimeve kapitale, transportit dhe infrastrukturës të të dy vendeve për ndërtimin e urës ndërshtetërore.
3. Në takimin e radhës të komisioneve kompetente do të harmonizohet në gjuhën malazeze dhe shqipe, draft marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Malit të Zi dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë për hapjen e pikave të përbashkëta të kalimit kufitar.

Takimi u zhvillua në një atmosferë miqësore, mirëkuptimi dhe respekti të ndërsjellë.

**Kryetar i Palës Shqiptare të Komisionit
shqiptaro – malazez**

Krenar Mico

**Kryetar i Palës Malazeze të Komisionit
malazezo - shqiptar**

Milan Paunović

Perkthyes:

Eleonora Lucaj
Ardian Zaganjori

Perktheu:
Eleonora Lucaj
15.11.2022.

S P O R A Z U M

između

**Vlade Crne Gore
i
Savjeta ministara Republike Albanije**

**o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Sveti Nikola – Puljaj za međunarodni
drumski putnički saobraćaj i vršenju zajedničke granične kontrole**

Vlada Crne Gore i Savjet ministara Republike Albanije (u daljem tekstu: strane potpisnice),

POLAZEĆI od prijateljskih i dobrosusjedskih odnosa i saradnje između dvije države i primjene člana 14 Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o međunarodnoj policijskoj saradnji,

IMAJUĆI U VIDU realne mogućnosti za dalje jačanje i unapređenje uzajamno korisne i ravnopravne dugoročne saradnje između dvije države, kao i njihovu želju da stvore najpogodnije uslove za razvoj takve saradnje,

PRIMJENJUJUĆI odluke o poboljšanju regionalne i evropske saobraćajne infrastrukture, kao i zakonodavstvo i standarde Evropske unije, Uredbu (EU) 2016/399 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 9. marta 2016. godine o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje lica preko granica (Zakonik o šengenskim granicama), u dijelu koji se odnosi na granične prelaze i kontrolu prelaska državne granice,

U ŽELJI da pojednostave i olakšaju procedure i mjere u vezi sa graničnom kontrolom i upravljanje međunarodnim saobraćajem između dvije države,

SPORAZUMJELE su se o sljedećem:

**Član 1
Definicije**

Za potrebe ovog Sporazuma:

- 1) „zajednički granični prelaz”, u daljem tekstu „ZGP”, je granični prelaz na kome granične službe strana potpisnica vrše granične provjere i carinsku kontrolu.
- 2) „granična kontrola” je provjera lica i putnih isprava, transportnih sredstava i objekata na graničnom prelazu u određeno radno vrijeme, vezano za namjeravani prelazak državne granice, odnosno neposredno nakon prelaska državne granice, kao i druge vrste kontrole lica, robe, usluga, prevoznih sredstava, koji se prenose preko državne granice i predviđeni su nacionalnim zakonima strana potpisnica.

- 3) „carinska kontrola” je kontrola graničnog saobraćaja između strana potpisnica, koja podrazumijeva primjenu svih drugih zakona i propisa strana potpisnica, koji se primenjuju za prelazak državne granice putnika, kao i za uvoz, izvoz i tranzit roba, kontrolu tereta, prevoznih sredstava, putničkog prtljaga i druge robe koju putnici posjeduju ili nose sa sobom, uključujući promet dragocjenosti i fizički prenosivih instrumenata plaćanja.
- 4) „država ulaska” označava stranu potpisnicu koja vrši carinsku i graničnu kontrolu na ulasku.
- 5) „država izlaska” označava stranu potpisnicu koja vrši carinsku i graničnu kontrolu na izlasku.
- 6) „područje zajedničkog graničnog prelaza”, u daljem tekstu „PZGP”, označava određeno područje, obezbijeđeno u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom strana potpisnica, gdje su službenici objiju strana potpisnica ovlašćeni da vrše carinske i granične kontrole, u skladu sa svojim nadležnostima.
- 7) „osoblje/zapošljeni” su lica koja obavljaju poslove u oblastima carinskih i graničnih kontrola, kao i lica odgovorna za nadzor ovlašćenih službi od strana potpisnica, kao što slijedi:
- a. Za Crnu Goru: policijski službenici Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova – Sektor granične policije, službenici Ministarstva finansija – Uprave prihoda i carina i službenici Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.
 - b. Za Republiku Albaniju: službenici Državne policije, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Albanije, službenici Ministarstva finansija Republike Albanije – Uprave carina i službenici Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Nacionalne uprave za kontrolu hrane;
- 8) „roba” označava robu, transportna sredstva i materijalna dobra koja kontrolišu carinski službenici.
- 9) „kontrola na jednom mjestu” označava carinsku kontrolu i graničnu kontrolu koju vrše službenici strana potpisnica na jednom mjestu, u isto vrijeme, gdje se sprovede sve procedure.
- 10) „država domaćin” označava Republiku Albaniju, na čijoj teritoriji ovlašćene službe susjedne države vrše carinsku i graničnu kontrolu.
- 11) „susjedna država” je Crna Gora, čije ovlašćene službe vrše carinske i granične kontrole na teritoriji države domaćina.

Član 2

Predmet Sporazuma

1. Predmet ovog Sporazuma je otvaranje Zajedničkog graničnog prelaza Sveti Nikola- Puljaj i obavljanje poslova zajedničke granične kontrole.
2. Zajednički granični prelaz funkcionisaće 24 sata dnevno za međunarodni putnički saobraćaj.

Član 3

Lokacija zajedničkog graničnog prelaza

Lokacija Zajedničkog graničnog prelaza je na teritoriji Republike Albanije.

Član 4

Važeći zakon

1. U vezi sa carinskim i graničnim kontrolama koje se sprovede na ZGP-u, strane potpisnice primjenice svoje nacionalno zakonodavstvo. Kršenje ovih odredbi na ZGP-u će imati iste pravne posljedice kao da su nastale na teritoriji susjedne države.
2. Službene dužnosti koje će vršiti službenici susjedne države na ZGP-u, obavljajući se u skladu sa relevantnim nacionalnim zakonodavstvom susjedne države i smatraće se da su izvršene na teritoriji te države.
3. Kad službenici bilo koje strane potpisnice preduzmu mjere u skladu sa stavom 2 ovog člana, službeno lice države domaćina će odmah biti obavješteno i obezbjeđuje podršku, ukoliko je to potrebno.
4. Nacionalno zakonodavstvo države domaćina u vezi sa strancima i azilom, ne odnose se na ovaj Sporazum.

Član 5

Granične i carinske kontrole na ulazu-izlazu

1. Državljeni, vozila i roba, koji ulaze i/ili izlaze sa teritorije država strana potpisnica, podliježu provjerama od strane odgovarajućih nadležnih službi, na mjestima određenim za tu svrhu, samo jednom, na osnovu principa „jedno zaustavljanje jedna kontrola”, na ulazu i izlazu jedan za drugim, po nacionalnim zakonima svake države potpisnice i u skladu sa ovim Sporazumom.
2. Nakon pokretanja postupka carinske kontrole i granične provjere na ulazu, zapošljeni/službenici države izlaza više nijesu ovlašćeni da vrše radnje u vezi sa prelaskom granice. Međutim, ako nakon pokretanja postupka carinske kontrole i granične provjere na ulazu postoje sumnje u vezi sa krivičnim djelima, ili ako se utvrdi da se lice koje treba biti lišeno slobode nalazi na području (PZGP), ovlašćena su službena lica države izlaza da ponove postupke granične provjere, nakon što unaprijed obavijeste državne službenike države ulaza.
3. Uz obostranu saglasnost, u slučajevima nepredviđenih i vanrednih okolnosti, kada postoji rizik po javnu bezbjednost, strane potpisnice se mogu dogovoriti da odustanu od principa jednog zaustavljanja - jedne kontrole i preduzimaju redovne provjere.
4. Lica kojim nije dozvoljen ulaz od strane službenika/zapošljenih države ulaska, ne može se zabraniti povratak u zemlju porijekla/izlaska.
5. Robi, čiji su uvoz zabranila službena lica države ulaska biće dozvoljeno da se vrati u državu izlaska.
6. Prihodi prikupljeni od susjednih državnih službenika u vidu službenih taksi, za potrebe postupaka prelaska granice na teritoriji države, vraćaju se u svoju državu i ne podliježu propisima o izvozu. Novac i hartije od vrednosti koje su oduzela službena lica svake strane potpisnice tokom carinske kontrole, kao i zaplijenjena roba, tretira se u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom svake strane potpisnice i ne podliježu pravilima izvoza.
7. Tokom sprovođenja mjera navedenih u stavovima 4-6, strane potpisnice obavještavaju i pomažu jedni druge.

Član 6

Lične isprave, uniforme i oružje

1. Zapošljeni u susjednoj državi, tokom radnog vremena na PZGP-u, nosiće službenu legitimaciju, čime se zapošljenom daje pravo da uđe na PZGP, da radi na njemu i vraća se u susjednu državu. Međutim, to ne sprečava policijske službenike države domaćina da odbiju ulazak na PZGP određenim službenicima susjedne države. Ukoliko je državnom službeniku susjedne države odbijen ulazak u zemlju domaćina, nadležni organi će obavijestiti bez odlaganja nadležne organe susjedne države o odbijanju ulaza.
2. Zapošljeni službenici strana potpisnica nosiće službenu uniformu dok su prisutni na PZGP-u. U izuzetnim slučajevima i po saglasnosti nadležnih organa, službenici mogu da nose civilnu odjeću, sa policijskim/carinskim obilježjima vidljivim sa prednje i zadnje strane odjeće ili nose vidljivo službenu legitimaciju.
3. Strane potpisnice će jedna drugu obavijestiti o promjenama koje mogu nastati u vezi sa prethodnim stavom 2.
4. Službenici susjedne države nose samo kratko službeno oružje, ukoliko su na taj način ovlašćeni nacionalnim zakonodavstvom. Pored toga, policijski službenici dok su na dužnosti na PZGP-u, mogu nositi lisice, gumene palice i sprej suzavca.

Član 7

Upotreba sile

1. Sila, uključujući i vatreno oružje, može se koristiti samo u slučajevima nužne samoodbrane i krajnje nužde, zasnovane na nacionalnom zakonodavstvu.
2. Upotreba sile mora biti u skladu sa opasnošću i ne smije preći granice neophodne u konkretnoj situaciji.
3. Službena lica susjedne države imaju pravo da upotrijebe fizičku silu u cilju izolacije lica koja remete red na PZGP-u.
4. Ovlašćeni službenici države domaćina biće obaviješteni o mjerama iz stava 3 ovog člana, bez odlaganja, i u slučajevima kada je to potrebno, pružiće podršku.

Član 8

Zaštita zapošljenih

1. Zapošljeni strana potpisnica uživaju isti nivo zaštite prilikom obavljanja svojih poslova na PZGP-u.
2. O zahtjevima za naknadu štete prouzrokovane od strane zapošljenih u državi domaćina, u smislu sprovođenja zakona na PZGP-u, nadležni su sudovi susjedne države. Ovi zahtjevi se procjenjuju na osnovu zakona susjedne države.
3. U slučaju disciplinskog prekršaja, zapošljeni podliježu disciplinskom postupku u skladu sa zakonom strana potpisnica.

Član 9

Obaveze i potraživanja

Ako službeno lice susjedne države izgubi život ili bude povrijeđeno u državi domaćina, tokom vršenja službene dužnosti, ili ako pretrpi štetu prouzrokovanu stvarima/predmetima koje nosi, potraživanja se u vezi sa tim nadoknađuju u skladu sa zakonom susjedne države.

Član 10

Službene prostorije

1. Država domaćin, tokom izgradnje objekta ZGP-a, preuzima obavezu obezbijedenja prostorija neophodnih za funkcionisanje službenika susjedne države, za vršenje službenih poslova.
2. Službene prostorije koje strane potpisnice koriste za graničnu i carinsku kontrolu obilježene su službenim oznakama i državnim simbolima u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom strana potpisnica.

Član 11

Održavanje službenih prostorija

Troškove održavanja zajedničkih službenih prostorija ZGP-a, odobriće ZEK i biće podjednako podijeljeni između strana potpisnica.

Član 12

Telekomunikaciona i druga oprema

1. Država domaćin se obavezuje da odobri postavljanje telekomunikacione infrastrukture neophodne za vršenje neophodnih telekomunikacionih i informacionih usluga.
2. Država domaćin se obavezuje da omogući instaliranje, implementaciju, puštanje u rad i održavanje telekomunikacionih i informacionih sistema, opreme i uređaja, uključujući i video nadzor i drugu elektronsku opremu potrebnu samo za carinsku i graničnu kontrolu.
3. Rad telekomunikacionih i informacionih sistema i korišćenje frekvencija biće u skladu sa propisima strana potpisnica.
4. Nadležni organi strana potpisnica na PZGP-u će koristiti frekvenciju, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom strana potpisnica.
5. Strane potpisnice su dužne da obezbijede poseban prostor za skladištenje telekomunikacionih i informacionih sistema po potrebi.

Član 13

Oprema i objekti za službenu upotrebu

1. Objekte i opremu za službenu upotrebu na PZGP-u, od strane službenika susjedne države, će koristiti i transportovati bez carine ili drugih ograničenja ili poreza. Isto se primjenjuje za službena i privatna vozila koja službenici koriste u obavljanju svojih dužnosti.

2. Službena oprema strana potpisnica, neophodna za obavljanje zadataka u vezi sa graničnom provjerom na PZGP-u, može se instalirati i koristiti od strane njihovih službenika.
3. Službeni psi obiju ugovornih strana smatraće se službenom opremom i korišće se u skladu sa stavom 2 ovog člana.
4. Za bilo koju vrstu promjene koja se može desiti u vezi sa stavovima 1 i 2, strane potpisnice će se obavijestiti blagovremeno, preko svojih službenika na PZGP-u.
5. Država domaćin će, pored oslobađanja od plaćanja obaveza, dozvoliti postavljanje, izmještanje, održavanje i korišćenje telekomunikacione opreme, koja se koristi isključivo za rad u službenim prostorijama određenim za graničnu kontrolu za zapošljene susjedne strane potpisnice. Takođe, omogućiće i povezivanje ovih uređaja sa odgovarajućim uređajima susjedne strane potpisnice. Korišćenje takvih uređaja smatraće se unutrašnjim saobraćajem strane potpisnice.
6. Pisma, službene prepiske, dokumenta i druga sredstva koja sadrže korišćene podatke zapošljenih strana potpisnica, prilikom obavljanja svojih dužnosti na PZGP-u, kao i službena pošta i službena oprema neće biti provjeravana ili oduzeta od strane službenika druge strane potpisnice.

Član 14 **Zajednička ekspertska komisija**

1. U cilju praćenja sprovođenja odredbi ovog Sporazuma, strane će uspostaviti Zajedničku ekspertsku komisiju (u daljem tekstu ZEK). Zadaci i poslovi ZEK-a se uređuju Poslovníkom o radu. Poslovník o radu će biti usvojen na prvom sastanku ZEK-a, koji se održava u roku od 60 dana od dana početka sprovođenja ovog Sporazuma. O imenovanju svojih predsjednika ZEK-a, strane će biti obaviještene diplomatskim putem, razmjenom nota o njihovoj ekspertskoj komisiji i predsjednici komisija će biti obaviješteni o sastavu članova zajedničke komisije i njihovim predstavnicima.
2. ZEK će se sastojati od po 5 (pet) stalnih predstavnika strana potpisnica.
3. ZEK se sastaje redovno svakih šest mjeseci. ZEK se može sastati u bilo koje vrijeme, u slučaju zahtjeva bilo koje od strana potpisnica.
4. Za potrebe ovog Sporazuma, ZEK ima obavezu da uskladi rad nadležnih službi za uređenje prostornih, tehničkih i drugih pitanja, u vezi sa zajedničkim graničnim prelazom, kao što slijedi:
 - prati i analizira frekvenciju saobraćajnih tokova i predlaže mjere i aktivnosti za brži promet ljudi i robe;
 - prati i analizira rad nadležnih graničnih službi i predlaže mjere za poboljšanje rada zajedničkih kontrola;
 - obavlja i druge poslove koji se neposredno odnose na zajedničke kontrole.

Član 15

Izvršni akti i aneksi

1. U skladu sa ovim Sporazumom i uzimajući u obzir preporuke ZEK-a, strane potpisnice su saglasne da potpišu neophodne protokole za implementaciju ovog Sporazuma između relevantnih institucija.
2. Protokoli definišu djelokrug koji se odnosi na rad ZGP-a, kao i mjesto i način na koji će se vršiti zajedničke kontrole.

Član 16

Rješavanje sporova

1. Sporove u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma rješavaju ZEK/nadležni organi strana potpisnica.
2. U slučaju da, u roku od tri mjeseca, ZEK ne može da pronade rješenje koje prihvataju strane potpisnice, sporovi će se rješavati međusobnim razgovorima putem diplomatskih kanala.

Član 17

Odredbe obustave

Iz razloga nacionalne bezbjednosti ili zaštite javnog interesa, svaka od strana potpisnica, može privremeno obustaviti sprovođenje Sporazuma ili bilo koje njegove odredbe, u zavisnosti od okolnosti koje iziskuju takvu odluku na njihovoj teritoriji. Druga strana potpisnica se odmah obavještava, pisanim putem.

Član 18

Završne odredbe

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan prijema poslednjeg pisanog obavještenja kojim se strane potpisnice međusobno obavještavaju, diplomatskim putem, da su završene unutrašnje pravne procedure.
2. Ovaj Sporazum je potpisan na neodređeno vrijeme. Svaka strana potpisnica može da otkáže primjenu Sporazuma u bilo koje vreme, pisanim obavještenjem, diplomatskim putem. U tom slučaju, Sporazum prestaje da važi šest mjeseci nakon prijema obavještenja od druge strane.
3. Ovaj Sporazum može biti izmenjen uz pisanu saglasnost strana potpisnica. Izmjene ovoga Sporazuma stupaju na snagu u skladu sa stavom 1 ovog člana.
4. Potpisano u _____, dana _____, u dva originalna primjerka, na crnogorskom, albanskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

U slučaju bilo kakvog neslaganja u tumačenju ovog Sporazuma, mjerodavan je tekst na engleskom jeziku.

Za Vladu Crne Gore

Za Savjet Ministara Republike Albanije

MARRËVESHJE

NDËRMJET

KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

DHE

QEVERISË SË MALIT TË ZI

**“PËR HAPJEN E PIKËS SË PËRBASHKËT TË KALIMIT KUFITAR SHËN
NIKOLLA-PULAJ PËR QARKULLIMIN RRUGOR NDËRKOMBËTAR DHE**

**KRYERJEN E VEPRIMTARIVE TË PËRBASHKËTA TË KONTROLLIT
KUFITAR”**

Këshilli i Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeveria e Malit të Zi dhe (në vijim të referuara si palët nënshkruese),

DUKE U NISUR nga marrëdhëniet dhe bashkëpunimi miqësor dhe fqinjësor midis dy vendeve dhe në zbatim të nenit 14 të Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Malit të Zi për bashkëpunimin policor ndërkufitar

DUKE PASUR PARASYSH mundësitë reale për fuqizimin dhe përmirësimin e mëtejshëm të bashkëpunimit afatgjatë dhe reciprokisht të dobishëm dhe të barabartë ndërmjet dy vendeve, si dhe dëshirën e tyre për të krijuar kushte sa më të favorshme për zhvillimin e një bashkëpunimi të tillë,

DUKE ZBATUAR vendimet për përmirësimin e infrastrukturës rajonale dhe evropiane të transportit, si dhe legjislationin dhe standardet e Bashkimit Evropian, Rregullorja (BE) 2016/399 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të datës 9 mars 2016 mbi Kodin e Bashkimit për rregullat që rregullojnë lëvizjen e personave përtej kufijve (Kodi për kufijtë e Shengenit), në pjesën që i referohet kalimeve kufitare dhe kontrollit të kalimit të kufirit shtetëror,

ME QËLLIM thjeshtimin dhe lehtësimin e procedurave dhe masave të lidhura me kontrollet kufitare të menaxhimit të qarkullimit ndërkufitar ndërmjet dy vendeve,

KANË RËNË DAKORD si në vijim:

Neni 1
Përkufizime

Për qëllim të kësaj Marrëveshjeje:

1. “Pikë e Përbashkët e Kalimit Kufitar”, në vijim të referuar si “PPKK”, është pika kompetente e kalimit kufitar ku autoritetet kufitare të të dyja Palëve kryejnë kontrolle kufitare dhe kontrolle doganore.
2. “Kontroll kufitar” nënkupton kontrollet e personave dhe dokumenteve të udhëtimit, mjetet e

transportit dhe objekteve në pikat e kalimit kufitar gjatë orëve fikse të punës, në lidhje me kalimin e synuar të kufirit shtetëror, ose menjëherë pasi të kalohet kufiri shtetëror, si dhe llojet e tjera të kontrolleve të personave, mallrave, shërbimeve, mjeteve të transportit, kafshëve dhe bimëve, dhe produkteve të tyre që kalojnë kufirin shtetëror dhe parashikohen nga legjislacioni kombëtar i shteteve të Palëve.

3. “Kontroll doganor” nënkupton kontrollin e trafikut kufitar ndërmjet shteteve të Palëve që nënkupton zbatimin e të gjitha ligjeve dhe rregulloreve të tjera të shteteve të Palëve, që zbatohen për kalimin e kufirit shtetëror nga udhëtarët, si dhe për importin, eksportin dhe tranzitin e mallrave, kontrollin e mallrave, mjetet e transportit, bagazhet e pasagjerëve dhe mallrat e tjerë që udhëtarët mbajnë ose kanë me vete, duke përfshirë edhe qarkullimin e sendeve me vlerë dhe instrumenteve fizike të pagesave të transferueshme.

4. “Shtet i hyrjes” nënkupton shtetin e Palës që kryen kontrollin doganor dhe kontrollet kufitare të hyrjes.

5. “Shtet i daljes” nënkupton shtetin e Palës që kryen kontrollin doganor dhe kontrollet kufitare të daljes.

6. “Zona e Pikës së Përbashkët të Kalimit Kufitar”, në vijim e referuar si “ZPPKK”, nënkupton zonën e caktuar, të siguar në përputhje me legjislacionin kombëtar të shteteve të palëve, ku zyrtarët e të dy Palëve janë të autorizuar të kryejnë kontrolle doganore dhe kontrolle kufitare, në përputhje me kompetencat e tyre.

7. “Personel/nëpunës” nënkupton personat që kryejnë detyra në fushat e kontrolleve doganore dhe kontrolleve kufitare, si dhe personat përgjegjës për monitorimin e shërbimeve të autorizuar nga secila Palë, si më poshtë:

a. Për Republikën e Shqipërisë: punonjës të Policisë së Shtetit, të Ministrisë së Brendshme të Republikës së Shqipërisë, nëpunës të Ministrisë së Financave të Republikës së Shqipërisë - Administrata Doganore dhe zyrtarë të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Autoritetit Kombëtar të Ushqimit;

b. Për Republikën e Malit të Zi: punonjës të policisë së Ministrisë së Brendshme të Qeverisë së Malit të Zi - Departamenti për Kufirin dhe Migracionin, nëpunës të Ministrisë së Financave të Qeverisë së Malit të Zi - Administrata Doganore, nëpunës të Ministrisë së Bujqësisë, Inspektorati Shtetëror për Bujqësinë, Inspektimi Fitosanitar, nëpunës të Agjencisë së Ushqimit dhe Veterinarisë.

8. “Mallrat” nënkupton mallrat, mjetet e transportit dhe të mirat materiale që kontrollohen nga nëpunësit doganorë.

9. “Kontroll me një ndalesë” nënkupton kontrollin doganor dhe kontrollet kufitare të kryera nga nëpunësit e të dy shteteve në një pikë të vetme, në të njëjtën kohë, ku përpunohen të gjitha procedurat.

10. “Shtet pritës” nënkupton Republikën e Shqipërisë, në territorin e të cilës autoritetet kompetente të shtetit fqinj kryejnë kontrolle doganore dhe kontrolle kufitare.

11. “Shtet fqinj” nënkupton Malin e Zi, autoritetet kompetente të së cilit kryejnë kontroll doganor dhe kontrolle kufitare në territorin e shtetit pritës.

Neni 2

Objekti i Marrëveshjes

1. Objekt i kësaj Marrëveshjeje do të jetë hapja e Pikës së Përbashkët e Kalimit Pulaj/Shën Nikolla dhe kryerja e veprimtarive të përbashkëta të kontrollit kufitar.
2. Pika e Përbashkët e Kalimit Kufitar do të jetë funksionale 24 orë në ditë për qarkullim ndërkombëtar te pasagjerëve.

Neni 3

Vendndodhja e PPKK

Godina e Pikës së Përbashkët e Kalimit Kufitar do të ngrihet ne territorin e Republikës së Shqipërisë.

Neni 4

Ligji i zbatueshëm

1. Në lidhje me kontrollet doganore dhe kontrollet kufitare të kryera në PPKK, Palët nënshkruese do të zbatojnë legjislacionin e tyre kombëtar. Shkelja e këtyre dispozitave në PPKK do të ketë të njëjtat pasoja juridike, sikur të kishin ndodhur në territorin e shtetit fqinj.
2. Detyrat zyrtare që do të kryejnë nëpunësit e shtetit fqinj në PPKK, do të realizohen në përputhje me legjislacionin kombëtar përkatës të shtetit fqinj dhe do të konsiderohet se janë kryer në territorin e atij shteti.
3. Kurdoherë që nëpunësit e secilës nga Palët ndërmarrin veprime, në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni, zyrtari i shtetit pritës do të informohet menjëherë dhe ai/ajo do të sigurojë mbështetje nëse është e nevojshme.
4. Legjislacioni kombëtar i vendit pritës që ka të bëjë me të huajt dhe azilin, nuk preket nga kjo Marrëveshje.

Neni 5

Kontrollet kufitare dhe kontrolli doganor në hyrje-dalje

1. Shtetasit, automjetet dhe mallrat, të cilët hyjnë dhe/ose dalin nga territori i shteteve të Palëve, u nënshtrohen kontrolleve nga autoritetet përkatëse përgjegjëse, vetëm një herë, bazuar në parimin “një ndalesë një kontroll”, në hyrje dhe dalje njëri pas tjetrit, sipas legjislacionit kombëtar të secilit shtet të Palëve dhe në përputhje me këtë Marrëveshje, në vendet e caktuara për këtë qëllim.
2. Pas nisjes së procedurës së verifikimit doganor dhe kontrolleve kufitare në hyrje, punonjësit/nëpunësit e shtetit të daljes nuk janë më të autorizuar të kryejnë veprime të lidhura me kalimin e kufirit. Megjithatë, nëse pas nisjes së procedurës së verifikimit doganor dhe kontrolleve kufitare në hyrje ka dyshime për vepra penale ose nëse konstatohet se një person i cili duhet arrestuar ndodhet në zonë, nëpunësit e shtetit të daljes janë të autorizuar që të përsërisin procedurat e verifikimit kufitar, pasi të kenë njoftuar paraprakisht nëpunësit e shtetit të hyrjes.
3. Me pëlqimin e ndërsjellë, në rastet e rrethanave të paparashikuara dhe të jashtëzakonshme, dhe kur ka një rrezik për sigurinë publike, Palët mund të bien dakord të pezullojnë parimin e kontrollit me një ndalesë dhe të rivendosen kontrolle të rregullta.
4. Personat të cilët refuzohen nga nëpunësit/punonjësit e shtetit të hyrjes, nuk mund të refuzohen të kthehen në shtetin e daljes/origjinës.
5. Mallrat, importi i të cilave është ndaluar nga nëpunësit e shtetit të hyrjes, do të lejohen të kthehen në shtetin e daljes.
6. Të ardhurat e mbledhura nga nëpunësit e shtetit fqinj në formën e tarifave zyrtare, për qëllime të procedurave të kalimit të kufirit në territorin e shtetit, i kthehen shtetit të tyre përkatës dhe nuk i nënshtrohen rregullave të eksportit. Të hollat dhe letrat me vlerë, të konfiskuara nga nëpunësit e secilës nga Palët gjatë kryerjes së kontrollit doganor, si dhe mallrat ose mjetet e sekuestruara trajtohen në përputhje me legjislacionin kombëtar të Palës dhe nuk u nënshtrohen rregullave të eksportit.

7. Gjatë zbatimit të masave të përmendura në paragrafët 4–6, nëpunësit e Palëve informojnë dhe ndihmojnë njëra-tjetrën.

Neni 6

Dokumenti i identitetit, uniformat dhe armët

1. Nëpunësit e shtetit fqinj, gjatë orarit të shërbimit, në ZPPKK do të mbajnë kartë identiteti zyrtare të shërbimit, që i jep nëpunësit të drejtën të hyjë në ZPPKK, të punojë në të dhe të kthehet në vendin fqinj. Megjithatë, kjo nuk ndalon autoritetet policore të vendit pritës që të refuzojnë hyrjen në ZPPKK për nëpunës të caktuar të vendit fqinj. Nëse një nëpunësi të vendit fqinj i është refuzuar hyrja në vendin pritës, autoritetet përkatëse do të informojnë pa vonesë autoritetet përkatëse të vendit fqinj mbi refuzimin.

4. Nëpunësit e të dy Palëve, do të mbajnë uniformën e shërbimit gjatë kohës që ata janë të pranishëm në ZPPKK. Në rastet përjashtimore dhe kur bihet dakord nga autoritetet kompetente, nëpunësit mund të mbajnë veshje civile, me shenjën policia/doganat, të dukshme në anën e përparme dhe të prapme të veshjeve, ose duke mbajtur dallueshëm kartat e identitetit.

3. Palët do të informojnë njëra-tjetrën për ndryshimet që mund të ndodhin sipas këtij paragrafi.

4. Nëpunësit e vendit fqinj do të mbajnë vetëm një armë të shkurtër shërbimi (armë brezi), nëse ata janë të autorizuar në këtë mënyrë nga legjislacioni kombëtar. Përveç kësaj, nëpunësit e policisë mund të mbajnë pranga, shkopinj gome dhe gaz lotsjellës, kur janë në detyrë në ZPPKK.

Neni 7

Përdorimi i forcës

1. Forca, duke përfshirë forcën vdekjeprurëse, mund të përdoret vetëm në rastet e mbrojtjes së nevojshme dhe nevojës ekstreme në bazë të legjislacionit kombëtar.

2. Përdorimi i forcës duhet të jetë në përputhje me rrezikun dhe nuk duhet të tejkalojë kufijtë e nevojës për situatën konkrete.

3. Nëpunësit e palës fqinje kanë të drejtë të përdorin forcën fizike për të izoluar personat që prishin rendin në ZPPKK.

4. Autoritetet e vendit pritës do të njoftohen për këto masa pa vonesë dhe në rastet kur kërkohet, do të ofrojnë mbështetje.

Neni 8

Mbrojtja e nëpunësve

1. Nëpunësit e të dy palëve kontraktuese gëzojnë të njëjtin nivel mbrojtjeje kur kryejnë detyrat e tyre në ZPPKK.

2. Gjykatat e shtetit fqinj kanë juridiksionin për të vendosur rreth kërkesave për kompensimin e dëmeve të shkaktuara nga punonjësit e këtij shteti, në lidhje me zbatimin e ligjit në ZPPKK. Këto pretendime gjykohen mbi bazën e ligjit të shtetit fqinj në fjalë.

3. Në rast shkelje disiplinore, nëpunësit i'u nënshtrohen procedimit disiplinor sipas legjislacionit të secilës Palë.

Neni 9

Detyrimet dhe pretendimet

Nëse një nëpunës i shtetit fqinj humb jetën ose plagoset në vendin pritës gjatë kryerjes së shërbimeve, nga ana e tij dhe/ose në lidhje me këtë shërbim, ose nëse pëson dëmtime fizike të shkaktuara nga një send/objekt që ai/ajo mban me vete, pretendimet kompensohen në përputhje me ligjin e shtetit fqinj.

Neni 10

Ambientet zyrtare

1. Shtetit pritës, gjatë ndërtimit të godinës së PPKK-së, merr përsipër sigurimin e ambienteve të nevojshme për nëpunësit e Palës fqinje, për ushtrimin e funksioneve zyrtare.
2. Ambientet zyrtare të përdorura për kontrollin kufitar dhe doganor nga të dyja Palët, do të shënohen me shenja zyrtare dhe simbole shtetërore në përputhje me legjislacionin e brendshëm.

Neni 11

Mirëmbajtja e ambienteve zyrtare

Shpenzimet për mirëmbajtjen e ambienteve të përbashkëta zyrtare të PPKK, do të miratohen nga KPE-ja dhe do të ndahen në mënyrë të barabartë midis palëve.

Neni 12

Telekomunikacioni dhe pajisjet e tjera

1. Shteti pritës merr përsipër të miratojë instalimin e infrastrukturës telekomunikuese, të domosdoshme për të siguruar shërbimet e nevojshme të telekomunikacionit dhe informacionit.
2. Shteti pritës merr përsipër të mundësojë instalimin, zbatimin, komisionimin dhe mirëmbajtjen e sistemeve, pajisjeve dhe pajisjeve të telekomunikacionit dhe informacionit, duke përfshirë mbikëqyrjen video dhe pajisjet e tjera elektronike të kërkuara vetëm për kontrollet doganore dhe kontrollet kufitare.
3. Funksionimi i sistemeve të telekomunikacionit dhe informacionit, dhe përdorimi i frekuencave do të jetë në përputhje me rregulloret e secilës Palë.
4. Autoritetet kompetente të Palëve në ZPPKK do të përdorin frekuencën, në përputhje me legjislacionin kombëtar të Palëve.
5. Palët janë të detyruara të sigurojnë hapësirë të veçantë për ruajtjen e telekomunikacionit dhe sistemeve të informacionit siç kërkohet.

Neni 13

Pajisjet dhe objektet për përdorim zyrtar

1. Objektet dhe pajisjet që janë për përdorim zyrtar në ZPPKK, nga nëpunësit e vendit fqinj, do të përdoren dhe transportohen pa detyrime doganore ose kufizime ose taksa të tjera. E njëjta gjë do të zbatohet për automjetet zyrtare dhe private të përdorura nga nëpunësit gjatë kryerjes së detyrave të tyre.

2. Pajisjet zyrtare të të dy Palëve, të nevojshme për të kryer detyra në lidhje me verifikimin kufitar, në ZPPKK, mund të instalohen dhe të përdoren nga nëpunësit e tyre përkatës.
3. Qentë e shërbimit të të dy palëve kontraktuese do të konsiderohen si pajisje zyrtare dhe do të përdoren në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni.
4. Për çdo lloj ndryshimi që mund të ndodhë në lidhje me paragrafët 1 dhe 2, palët kontraktuese do ta informojnë njëra-tjetrën menjëherë nëpërmjet nëpunësve të tyre në ZPPKK.
5. Pala pritëse, përveç përjashtimit nga pagesa e detyrimeve, do të lejojë instalimin, zhvendosjen, mirëmbajtjen dhe përdorimin e pajisjeve të telekomunikacionit që përdoren ekskluzivisht në veprimet e vendndodhjeve zyrtare të përcaktuara për kontrollin e kufirit nga nëpunësit e palës fqinje dhe do të lejojë edhe lidhjen e këtyre pajisjeve me pajisjet përkatëse të palës fqinje. Përdorimi i pajisjeve të tilla do të konsiderohet si trafik i brendshëm i Palës fqinje.
6. Letrat, korrespondencat zyrtare, dokumentet dhe mjetet e tjera që përmbajnë të dhëna të përdorura nga nëpunësit e secilës Palë, kur kryejnë detyrat në ZPPKK, si dhe posta zyrtare dhe pajisjet zyrtare nuk do të kontrollohen apo sekuestrohen nga nëpunësit e Palës tjetër.

Neni 14 **Komiteti i Përbashkët i Ekspertëve**

1. Në mënyrë që të monitorohet zbatimi i dispozitave të kësaj Marrëveshjeje, Palët do të ngrenë Komitetin e Përbashkët të Ekspertëve (në vijim KPE). Detyrat dhe punët e KPE-së do të rregullohen përmes rregullores së procedurave. Rregullorja e procedurave do të miratohet në mbledhjen e parë të KPE-së, e cila duhet të mbahet brenda 60 ditëve nga dita e fillimit të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje. Palët do të informohen përmes kanaleve diplomatike të caktimit të Kryetarit nga ana e tyre, të Komitetit të tyre të Përbashkët dhe kryetarët e komiteteve do të informohen për caktimin e anëtarëve të Komitetit të përbashkët dhe përfaqësuesit e tyre me shkëmbim notash.
2. KPE-ja do të përbëhet nga 5 (pese) përfaqësues të përherëshëm nga secila Palë, të cilët përfaqësojnë institucionet përgjegjëse për zbatimin e detyrimeve që rrjedhin nga kjo Marrëveshje.
3. KPE-ja mblidhet rregullisht çdo gjashtë muaj. KPE-ja mund të mblidhet në çdo kohë, në rast kërkese nga ndonjëra prej Palëve.
4. Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje, KPE-ja ka si detyrë të harmonizojë punën e autoriteteve kompetente në rregullimin e ambienteve, çështjeve teknike dhe të tjera, në lidhje me kalimet kufitare si më poshtë:
 - monitoron dhe analizon frekuencën e qarkullimit të trafikut dhe propozon masa dhe aktivitete për qarkullim më të shpejte të njerëzve dhe mallrave;
 - monitoron dhe analizon punën e shërbimeve kufitare kompetente dhe propozon masa për të përmirësuar funksionimin e kontrolleve të përbashkëta;
 - kryen detyra të tjera që lidhen drejtpërdrejt me kontrollet e përbashkëta.

Neni 15 **Aktet zbatuese dhe shtojcat**

1. Në përputhje me këtë Marrëveshje dhe duke marrë në konsideratë rekomandimet e KPE-së, Palët bien dakord të nënshkruajnë protokollin zbatues të nevojshme ndërmjet institucioneve përkatëse.

2. Protokollet përcaktojnë aspektet e lidhura me funksionimin e PPKK-ve, si edhe vendin dhe mënyrën në të cilën do të kryhen kontrollet e përbashkëta.

Neni 16
Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Mosmarrëveshjet e lidhura me interpretimin apo zbatimin e kësaj Marrëveshjeje zgjidhen nga KPE-ja/autoritetet kompetente të secilës Palë.
2. Në rast se brenda tre muajve, KPE-ja nuk mund të gjejë zgjidhje të pranuar nga të dyja Palët, mosmarrëveshjet do të zgjidhen ndërmjet bisedimeve të ndërsjella nëpërmjet kanaleve diplomatike.

Neni 17
Dispozita e pezullimit

Për arsye sigurie kombëtare apo për mbrojtjen e interesit publik, secila prej Palëve mund të pezullojë përkohësisht zbatimin e Marrëveshjes apo të secilës prej dispozitave të saj në kushte të rrethanave që diktojnë një vendim të tillë në territorin e tyre. Pala tjetër njoftohet menjëherë me shkrim.

Neni 18
Dispozitat përfundimtare

1. Kjo Marrëveshje hyn në fuqi ditën e marrjes së njoftimit të fundit me shkrim, me anë të së cilit Palët njoftojnë njëra-tjetrën, nëpërmjet kanaleve diplomatike, se procedurat e brendshme ligjore për hyrjen e saj në fuqi kanë përfunduar.
2. Kjo Marrëveshje nënshkruhet për një periudhë të pacaktuar kohe. Secila Palë mund të zgjidhë këtë Marrëveshje në çdo kohë, nëpërmjet njoftimit me shkrim përmes kanaleve diplomatike. Në këtë rast Marrëveshja pushon së vepruari gjashtë muaj nga marrja e njoftimit nga pala tjetër për zgjidhjen e saj.
3. Kjo Marrëveshje mund të ndryshohet me pëlqimin me shkrim të Palëve. Ndryshimet e kësaj Marrëveshjeje hyjnë në fuqi në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni.
4. Nënshkruar në _____, më _____ 2023, në dy origjinale në gjuhën shqipe, malazeze dhe angleze, të tri tekstet njëlloj të barasvlershme. Në rast të ndonjë mospërputhjeje lidhur me interpretimin, teksti në gjuhën angleze do të ketë përparësi.

Për
Këshillin e Ministrave
të Republikës së Shqipërisë

Për
Qeverinë e Malit të Zi

22. 02. 2023. godine

AGREEMENT

between

**The Government of Montenegro
and
the Council of Ministers of the Republic of Albania**

on the opening of the joint border crossing point Sveti Nikola - Puljaj for international road passenger traffic and performing of joint border control

The Government of Montenegro and the Council of Ministers of the Republic of Albania (hereinafter: the Signatory parties),

STARTING FROM the friendly and good-neighborly relations and cooperation between the two countries and the application of Article 14 of the Agreement between the Government of Montenegro and the Council of Ministers of the Republic of Albania on international police cooperation,

BEARING IN MIND the real possibilities for further strengthening and improvement of mutually beneficial and equal long-term cooperation between the two countries, as well as their desire to create the most favorable conditions for the development of such cooperation,

APPLYING the decisions on improving regional and European transport infrastructure, as well as legislation and standards of the European Union, Regulation (EU) 2016/399 of the European Parliament and of the Council of March 9, 2016 on the Union Code on the rules governing the movement of persons across borders (the Code on Schengen borders), in the part that refers to border crossing points and state border crossing control,

WISHING to simplify and facilitate the procedures and measures related to border control and management of international traffic between the two countries,

AGREED as follows:

Article 1 Definitions

For the purposes of this Agreement:

12) "Joint border crossing point ", hereinafter referred to as "JBCP", is a border crossing point where the border services of the Signatory parties perform border checks and customs control.

13) "Border control" is the checking of persons and travel documents, means of transport and facilities at the border crossing point during certain working hours, related to the intended crossing of the state border, i.e. immediately after crossing the state border, as well

as other types of control of persons, goods, services, means of transport, which are transferred across national borders and are provided for by the national laws of the Signatory parties.

14) "Customs control" is the control of border traffic between the Signatory parties, which implies the application of all other laws and regulations of the Signatory parties, which are applied for crossing the state border of passengers, as well as for the import, export and transit of goods, control of cargo, means of transport, passenger luggage and other goods that passengers own or carry with them, including the circulation of valuables and physical transferable payment instruments.

15) "The country of entry" is the Signatory party that carries out customs and border control on entry.

16) "The country of exit" is the Signatory party that carries out customs and border control on the exit.

17) "Joint border crossing area", hereinafter referred to as "JBCA", is a certain area, secured in accordance with the national legislation of the Signatory parties, where officials of both parties are authorized to perform customs and border controls, in accordance with their competences.

18) "Personnel/Employees" are persons who perform duties in the areas of customs and border controls, as well as persons responsible for the supervision of authorized services from the Signatory parties, as follows:

a. For Montenegro: police officers of the Police Directorate of the Ministry of the Interior - Border Police Sector, officers of the Ministry of Finance - Revenue and Customs Administration and officers of the Directorate for Food Safety, Veterinary and Phytosanitary Affairs.

b. For the Republic of Albania: officers of the State Police, Ministry of Internal Affairs of the Republic of Albania, officers of the Ministry of Finance of the Republic of Albania - Customs Administration and officers of the Ministry of Agriculture and Rural Development, National Food Control Authority;

19) "Goods" are goods, means of transport and tangible goods controlled by customs officers.

20) "One-stop control" is customs control and border control performed by the officials of the Signatory parties in one place, at the same time, where all procedures are carried out.

21) "Host country" is the Republic of Albania, on whose territory the authorized services of neighboring countries perform customs and border control.

22) "The neighboring country" is Montenegro, whose authorized services perform customs and border controls on the territory of the host country.

Article 2
Subject of the Agreement

1. The subject of this Agreement is the opening of the Joint Border Crossing Point Sveti Nikola-Puljaj and the performance of joint border control operations.
2. The joint border crossing point shall function 24 hours a day for international passenger traffic.

Article 3
Location of the joint border crossing point

The location of the Joint Border Crossing Point is on the territory of the Republic of Albania.

Article 4
Applicable law

1. In connection with the customs and border controls that are carried out at the JBCP, the Signatory parties shall apply their national legislation. Violation of these provisions on the JBCP shall have the same legal consequences as if they had occurred on the territory of a neighboring country.
2. The official duties that shall be performed by the officials of the neighboring country at the JBCP shall be performed in accordance with the relevant national legislation of the neighboring country and shall be considered to have been performed on the territory of that country.
3. When the officials of any Signatory party take measures in accordance with paragraph 2 of this Article, the official of the host country shall be notified immediately and shall provide support, if necessary.
4. The national legislation of the host country regarding foreigners and asylum shall not apply to this Agreement.

Article 5
Border and customs controls at entry-exit

1. Citizens, vehicles and goods, entering and/or leaving the territory of the Signatory parties, shall be subject to checks by the respective competent services, at the places designated for that purpose, only once, based on the principle of "one stop one control", at the entry and exit one after the other, according to the national laws of each Signatory party and in accordance with this Agreement.
2. After the initiation of customs control and border checks at the entrance, employees/officials of the country of exit shall no longer be authorized to carry out actions related to crossing the border. However, if after the initiation of the customs control and border check procedure at the entry there are doubts regarding criminal acts, or if it is established that the person who should be deprived of liberty is in the JBCA, the officials of the country of exit are authorized to repeat the border check procedures, after notifying the civil servants of the country of entry in advance.
3. With mutual agreement, in cases of unforeseen and extraordinary circumstances, when there is a risk to public safety, the Signatory parties may agree to abandon the principle of one stop - one control and undertake regular checks.

4. Persons who are denied entry by officials/employees of the country of entry cannot be prohibited from returning to the country of origin/exit.
5. Goods whose import has been prohibited by the officials of the country of entry shall be allowed to return to the country of exit.
6. Revenues collected from neighboring civil servants in the form of official fees, for the purposes of border crossing procedures on the territory of the state, are returned to their own state and are not subject to export regulations. Money and securities seized by officials of each Signatory party during customs control, as well as seized goods, shall be treated in accordance with the national legislation of each Signatory party and are not subject to export rules.
7. During the implementation of the measures referred to in paragraphs 4-6, the Signatory parties shall inform and assist each other.

Article 6

Identification documents, uniforms and weapons

1. An employee in a neighboring country, during the working hours at the JBCA, shall carry an official identification, which gives the employee the right to enter the JBCA, to work and to return to the neighboring country. However, this does not prevent the police officers of the host country from refusing the entry to the JBCA to certain officers of the neighboring country. If a civil servant of a neighboring country is refused entry to the host country, the competent authorities shall notify the competent authorities of the neighboring country without delay about the refusal of entry.
2. Employed officials of the Signatory parties shall wear the official uniform while they are present at the JBCA. In exceptional cases and with the consent of the competent authorities, officers may wear civilian clothing, with police/customs insignia visible on the front and back of the clothing, or carry a visible official identification.
3. The Signatory parties shall notify each other of the changes that may occur in accordance with the previous paragraph 2.
4. Officials of the neighboring country shall carry only short official weapons, if they are authorized to do so by national legislation. In addition, police officers, while on duty at the JBCA, may carry handcuffs, rubber batons and tear gas spray.

Article 7

Use of force

1. The force, including firearms, may be used only in cases of necessary self-defense and extreme necessity, based on national legislation.
2. The use of force shall be in accordance with the danger and shall not exceed the limits necessary in the specific situation.
3. Officials of the neighboring country shall have the right to use physical force in order to isolate persons who disturb the order in the JBCA.

4. Authorized officials of the host country shall be notified of the measures from the paragraph 3 of this Article, without delay, and in cases where it is necessary, they shall provide support.

Article 8 Employee protection

1. Employees of the Signatory parties shall enjoy the same level of protection when performing their duties at the JBCA.

2. Claims for compensation for damage caused by employees in the host country, in terms of law enforcement at the JBCA, shall be the jurisdiction of the courts of the neighboring country. These requirements are evaluated based on the laws of the neighboring country.

3. In the event of a disciplinary violation, employees are subject to disciplinary proceedings in accordance with the law of the Signatory parties.

Article 9 Liabilities and claims

If an official of a neighboring country loses his life or is injured in the host country, during the performance of his official duties, or if he suffers a damage caused by the things/objects he is carrying, the related claims shall be compensated in accordance with the law of the neighboring country.

Article 10 Official premises

1. The host country, during the construction of the JBCP facility, shall assume the obligation to provide the premises necessary for the functioning of the officials of the neighboring country, for the performance of official duties.

2. The official premises used by the Signatory parties for border and customs control shall be marked with official marks and state symbols in accordance with the national legislation of the signatory parties.

Article 11 Maintenance of official premises

The costs of maintaining the joint official premises of the JBCP will be approved by the JEC and will be equally divided between the Signatory parties.

Article 12 Telecommunications and other equipment

1. The host country undertakes to approve the installation of the telecommunication infrastructure necessary for the provision of the necessary telecommunication and information services.

2. The host country undertakes to facilitate the installation, implementation, commissioning and maintenance of telecommunication and information systems, equipment and devices, including video surveillance and other electronic equipment required only for customs and border control.
3. The operation of telecommunication and information systems and the use of frequencies shall be in accordance with the regulations of the Signatory parties.
4. Competent authorities of the signatory parties at the JBCA will use the frequency, in accordance with the national legislation of the Signatory parties.
5. The Signatory parties are obliged to provide a special space for the storage of telecommunication and information systems as needed.

Article 13

Equipment and facilities for official use

1. Objects and equipment for official use at the JBCA, by the officials of the neighboring country, will be used and transported without customs or other restrictions or taxes. The same applies to official and private vehicles used by officials in the performance of their duties.
2. The official equipment of the Signatory parties, necessary for the performance of tasks related to the border control at the JBCA, may be installed and used by their officials.
3. Official dogs of both Signatory parties shall be considered official equipment and shall be used in accordance with paragraph 2 of this article.
4. For any type of change that may occur in connection with paragraphs 1 and 2, the Signatory parties will be notified in a timely manner, through their officials at the JBCA.
5. In addition to exemption from payment of obligations, the host country shall allow the installation, relocation, maintenance and use of telecommunications equipment, which is used exclusively for work in official premises designated for border control for the employees of the neighboring party. The connection of these devices with the corresponding devices of the neighboring party shall be enables as well. The use of such devices shall be considered internal traffic of the Signatory party.
6. Letters, official correspondence, documents and other means containing the data used by the employees of the Signatory parties, during the performance of their duties at the JBCA, as well as official mail and official equipment shall not be checked or confiscated by officials of the other party.

Article 14

Joint expert commission

1. In order to monitor the implementation of the provisions of this Agreement, the parties will establish a Joint Expert Commission (hereinafter JEC). The tasks and tasks of JEC are governed by the Rules of Procedure. The rules of procedure will be adopted at the first meeting of the JEC, which will be held within 60 days from the day of the start of the

implementation of this Agreement. The parties will be informed about the appointment of their JEC presidents through diplomatic channels, through the exchange of notes about their expert commission, and the presidents of the commissions will be informed about the composition of the members of the joint commission and their representatives.

2. JEC will consist of 5 (five) permanent representatives of the both Signatory parties.
3. JEC shall meet regularly every six months. JEC can meet at any time, in the event of a request from any of the Signatory parties.
4. For the purposes of this Agreement, JEC has the obligation to coordinate the work of the competent services for the arrangement of spatial, technical and other issues, in connection with the joint border crossing point, as follows:
 - monitors and analyzes the frequency of traffic flows and proposes measures and activities for faster movement of people and goods;
 - monitors and analyzes the work of competent border services and proposes measures to improve the work of joint controls;
 - performs other tasks directly related to joint controls.

Article 15 **Executive acts and annexes**

1. In accordance with this Agreement and taking into account the recommendations of JEC, the Signatory parties agree to sign the necessary protocols for the implementation of this Agreement between the relevant institutions.
2. The protocols shall define the scope related to the work of the JBCP, as well as the place and manner in which joint controls will be carried out.

Article 16 **Disputes**

1. Any disputes related to the interpretation or application of this Agreement shall be resolved by JEC/competent authorities of the Signatory parties.
2. In the event that, within three months, the JEC cannot find a solution acceptable to the Signatory parties, the disputes will be resolved by mutual discussions through diplomatic channels.

Article 17 **Provisions on suspension**

For reasons of national security or protection of public interest, each of the Signatory parties may temporarily suspend the implementation of the Agreement or any of its provisions, depending on the circumstances that require such a decision in their territory. The other Signatory party shall be notified immediately, in writing.

Article 18
Final provisions

1. This Agreement shall enter into force on the day of receipt of the last written notification by which the Signatory parties inform each other, through diplomatic channels, that the internal legal procedures have been completed.

2. This Agreement is signed for an indefinite period. Each Signatory party may suspend the application of the Agreement at any time, by written notification, through diplomatic channels. In such case, the Agreement shall cease to be valid six months after the receipt of notification from the other party.

3. This Agreement may be amended with the written consent of the Signatory parties. Amendments to this Agreement shall enter into force in accordance with paragraph 1 of this Article.

4. Signed in _____, on _____, in two original copies, in the Montenegrin, Albanian and English languages, all texts being equally authentic.

In case of divergence in the interpretation of this Agreement the English text shall prevail.

For the Government of Montenegro

**For the Council of Ministers of
the Republic of Albania**
